

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

**Berekening van de standaard
CO₂-emissiefactor aardgas
t.b.v. nationale monitoring 2017
en emissiehandel 2017**

Datum 21 december 2016
Status Definitief

Colofon

Projectnaam	NIE/emissie monitoring: jaarlijkse vaststelling CO ₂ -emissiefactor aardgas
Projectnummer	109749
Versienummer	NIE/2016/EF
Locatie	Utrecht
Projectleider	drs. P.J. Zijlema
Contactpersoon	drs. P.J. Zijlema senior adviseur T 088 602 25 13 M 06 229 760 59 F 088 602 90 25 peter.zijlema@rvo.nl RVO.nl Utrecht Industrie, Agro en Financiering Croeselaan 15 3521 BJ Utrecht Postbus 8242 3503 RE Utrecht
Bijlage(n)	0
Auteurs	drs. P.J. Zijlema

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
1. Inleiding	4
2. Werkwijze	7
3. Resultaten	7
4. Overzicht emissiefactoren 1990-2017	8
5. Conclusie	9
6. Referenties	9

1. Inleiding

Bepaling emissiefactor aardgas vanaf 2006

In 2006 is standaard CO₂-emissiefactor aardgas voor Nederland ten behoeve van broeikasgasrapportages 1990 t/m 2006 vastgesteld op 56,8 kg/GJ (TNO, 2006). Deze factor is overgenomen in de toenmalige Nederlandse brandstoffenlijst (Vreuls, 2006).

Vanaf 2007 werden jaarlijks twee CO₂ emissiefactoren berekend:

1. CO₂ emissiefactor ten behoeve van de nationale monitoring (2007-2009)
2. CO₂ emissiefactor ten behoeve van CO₂ emissiehandel (EU ETS) (2008-2010)

Ad 1

Deze factor werd vastgesteld ten behoeve van de jaarlijkse actualisatie van de Nederlandse brandstoffenlijst. Deze factor werd onder andere gebruikt voor het opstellen van de nationale rapportages onder het Klimaatverdrag (UNFCCC), maar ook voor het Elektronisch MilieuJaarVerslag (E-MJV). De factor werd telkens berekend met gegevens over het betreffende kalenderjaar, in formule:

$$EF_{\text{jaar}(x)} = \text{gemiddelde over } 1/1/\text{jaar}(x) \text{ t/m } 31/12/\text{jaar}(x) \quad (1)$$

Ad 2

Bij de monitoring in het kader van EU ETS rapporteren de deelnemende bedrijven volgens de tiersystematiek, zoals vastgelegd in de Europese Monitoring en Rapportage Verordening 601/2012/EU (EC, 2012) en in de nationale regeling handel in emissierechten (IenM, 2012). Voor klasse B en C-inrichtingen (inrichtingen met CO₂-emissies onder het emissiehandelssysteem van meer dan 50 kton) betekent dat dat zij voor grote sources (meer dan 10 procent van de totale CO₂-emissie en meer dan 5 kton) de specifieke emissiefactor binnen hun bedrijfslocatie vaststellen. In principe geldt dat ook voor aardgas. Om de kosten voor uitgebreide metingen te beperken zijn deze inrichtingen gedurende het allocatieproces voor de tweede emissiehandelssperiode (2008-2012) door het toenmalige Ministerie van VROM (nu Infrastructuur en Milieu) in de gelegenheid gesteld om bij de monitoring de standaard CO₂-emissiefactor aardgas te hanteren die het ministerie jaarlijks vaststelt. Voor die bedrijven die hiervoor hebben gekozen, is tijdens de allocatie gebruik gemaakt van de standaard CO₂-emissiefactor van 56,8 kg/GJ. Deze is afkomstig van de Nederlandse brandstoffenlijst (Vreuls, 2006), die destijds tijdens het allocatieproces van kracht was. Uiteindelijk hebben slechts vier bedrijven geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij de monitoring de standaardfactor te gaan hanteren. Bij de vaststelling van de emissiefactor t.b.v. EU ETS werden de gasverbruiken van deze vier zelfmetende bedrijven buiten beschouwing gelaten. Op verzoek van het bedrijfsleven heeft het Ministerie van VROM er destijds voor gekozen om de standaard CO₂-emissiefactor aardgas jaarlijks in de eerste week van januari van het betreffende verslagjaar (dus vooraf) te publiceren. De standaard CO₂-emissiefactor aardgas wordt daarom telkens gebaseerd op de gegevens over de voorafgaande periode van 1 november tot en met 31 oktober, in formule:

$$EF_{\text{jaar}(x)} = \text{gemiddelde over } 1/11/\text{jaar}(x-2) \text{ t/m } 31/10/\text{jaar}(x-1) \quad (2)$$

Deze factor kende dus een overlap van 10 maanden met de factor over het betreffende kalenderjaar.

Wijziging systematiek in 2010

Op initiatief van Agentschap NL (nu Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO.nl) is de hierboven beschreven aanpak in 2010 samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu geëvalueerd. Daarbij zijn de volgende conclusies getrokken:

1. De emissiefactoren die zijn berekend over perioden met 10 maanden overlap zijn telkens identiek.
2. De verschillen tussen de jaren zijn gering. Er is sprake van een licht dalende trend (zichtbaar in het tweede cijfers achter de komma).
3. Het al dan niet buiten beschouwing laten van zelfmeters had tot dan toe geen invloed op het resultaat van de berekeningen.

Op basis van deze evaluatie heeft Agentschap NL een voorstel gedaan om in het vervolg nog slechts één maal per jaar (meetperiode: 1 november t/m 31 oktober) een emissiefactor voor aardgas te bepalen, waarbij de correctie voor zelfmetende bedrijven niet meer wordt toegepast. Wel bleef het verschil bestaan in systematiek voor de bepaling van de emissiefactor voor EU ETS (vooraf, formule 3) en de emissiefactor voor de nationale monitoring (achteraf, formule 4)¹⁾. Dit voorstel is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu goedgekeurd.

Formule voor nationale monitoring (vanaf 2010):

$$EF_{\text{jaar}(x)} = \text{gemiddelde over } 1/11/\text{jaar}(x-1) \text{ t/m } 31/10/\text{jaar}(x) \quad (4)$$

Formule voor EU ETS (vanaf 2010):

$$EF_{\text{jaar}(x)} = \text{gemiddelde over } 1/11/\text{jaar}(x-2) \text{ t/m } 31/10/\text{jaar}(x-1) \quad (3)$$

Wijziging systematiek in 2012

In het najaar van 2012 heeft op initiatief van Agentschap NL opnieuw een discussie plaatsgevonden over de emissiefactor aardgas. Het jaar 2012 was daarvoor gekozen omdat dat het laatste jaar is van de tweede emissiehandelperiode (2008-2012) en van de eerste Kyoto-budgetperiode (2008-2012).

Vanaf 2013 is er binnen Europa, naast EU ETS voor grote bedrijven, sprake van een plafond voor het niet-ETS deel van de nationale emissies onder de Effort Sharing Decision (ESD). Dat betekent dat ook voor de niet-ETS emissies rechten moeten worden ingeleverd, nl door de Europese lidstaten.

Deze afrekening vindt plaats op basis van een berekening waarbij de ETS-emissies van jaar(x) worden afgetrokken van de nationale emissies van jaar(x) die in jaar(x+2) worden gerapporteerd in de NIR (x+2) aan de EU en de UNFCCC. Zoals eerder aangegeven trad door het verschil in systematiek (bepaling vooraf danwel achteraf) in de afgelopen jaren enkele malen een verschil op tussen de emissiefactor voor de nationale monitoring en de emissiefactor voor EU ETS (zie verderop in tabel 2). Als dit in de toekomst ook gebeurt roept dat, terecht, vragen op bij de reviewers van de UNFCCC en van de ESD rapportage.

Inzet van de discussie was dan ook om de emissiefactor voor de nationale monitoring en voor EU ETS voor elk kalender jaar gelijk te trekken. De meest voor de hand liggende optie was om beide emissiefactoren achteraf te bepalen. Het bleek echter te problematisch te zijn om aan de ETS-bedrijven de emissiefactor achteraf bekend te maken: te veel potentiële fouten door het gebruik van een

¹⁾ Hierdoor bleef het mogelijk dat de emissiefactor voor één jaar voor EU ETS en nationale monitoring van elkaar verschilden, zoals ook in 2009 en 2011 is gebeurd (zie tabel 2)

foutieve factor en bedrijven die hun interne processen moeten aanpassen en mogelijk hun monitoringplannen wijzigen.

Daarom is besloten om de emissiefactor voor EU ETS (dus vooraf bepaald) ook van toepassing te verklaren voor de nationale monitoring. Dit voorkomt zowel toekomstig commentaar door reviewers, maar tevens dat bedrijven met verschillende default factoren moeten werken voor EU ETS en E-MJV. Ook dit voorstel is goedgekeurd door het Ministerie van IenM.

Formule voor nationale monitoring en EU ETS (vanaf 2012):

$$EF_{\text{jaar}(x)} = \text{gemiddelde over } 1/11/\text{jaar}(x-2) \text{ t/m } 31/10/\text{jaar}(x-1) \quad (5)$$

Geldigheid emissiefactor in dit memo

In dit document heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) de standaard CO₂-emissiefactor berekend die geldig is voor:

1. kalenderjaar 2017 (t.b.v. nationale monitoring).
2. emissiehandelsjaar 2017 (t.b.v. EU ETS)

In dit document worden de werkwijze en de resultaten kort toegelicht.

2. Werkwijze

De CO₂ emissiefactor die in dit document wordt bepaald, is berekend over de periode 1 november 2015 tot en met 31 oktober 2016. Deze factor geldt voor het **emissiehandelsjaar 2017** en voor de **nationale monitoring 2017**.

De benodigde data zijn verzameld zowel bij Gasunie Engineering B.V. als bij Zebra Gasnetwerk B.V.

Gasunie Engineering heeft een (vertrouwelijk) rapport opgesteld (Kruijer, 2016) waarin de methode van dataverzameling en de resultaten staan beschreven. Elk kwartier wordt in 50 gasgebieden de gassamenstelling gemeten met behulp van gaschromatografen. Aan de hand van de gassamenstelling wordt CO₂-emissie per m³ aardgas bepaald. Hierbij wordt zowel de CO₂ die vrijkomt bij verbranding meegerekend als de CO₂ die van nature aanwezig is in het aardgas. Vervolgens wordt op de resultaten een volume weging (flow-weging) op uurlijkse basis uitgevoerd.

Tenslotte heeft RVO.nl de resultaten van Gasunie Engineering gecombineerd met de cijfers van Zebra Gasnetwerk, dat gas importeert vanuit België (via Zelzate). De data van Zebra Gasnetwerk zijn gerapporteerd in de vorm van een (vertrouwelijke) Excelbestand (Kops, 2016).

3. Resultaten

In de tabel 1 staan de resultaten van bovenstaande berekeningen weergegeven.

Tabel 1: Overzicht van de berekende emissiefactoren

	Flow-gewogen emissiefactor (kg/GJ)
Gasunie	56,59
Zebra	56,60 ¹⁾
Nederland	56,59
Nationale monitoring 2017 en EU ETS 2017	56,6 ²⁾

- 1) In het rapport van Gasunie Engineering staat een enigszins afwijkende waarde (56,61) omdat Gasunie Engineering geen flow-weging heeft kunnen uitvoeren voor Zebra gas.
- 2) Dit cijfer is conform de systematiek in de Nederlandse brandstoffenlijst (Zijlema, 2016) afgerond op 1 decimaal.

4. Overzicht emissiefactoren 1990-2017

Tabel 2 geeft een overzicht van de vastgestelde standaard CO₂-emissiefactoren voor aardgas tot nu toe.

Tabel 2: Overzicht standaard CO₂-emissiefactoren 1990-2017

Jaar	CO ₂ emissiefactor aardgas (kg/GJ)	
	Nationale monitoring	EU ETS
1990-2006	56,8	n.v.t.
2007	56,7	n.v.t.
2008	56,7	56,7
2009	56,6	56,7
2010	56,6	56,6
2011	56,5	56,6
2012	56,5	56,5
2013	56,5	56,5
2014	56,4	56,4
2015	56,5	56,5
2016	56,5	56,5
2017	56,6 ¹⁾	56,6 ¹⁾

¹⁾ Vastgesteld in het voorliggende memo

5. Conclusie

De standaard CO₂-emissiefactor aardgas voor het **emissiehandelsjaar 2017 en de nationale monitoring 2017** is berekend op 56,6 kg/GJ. Deze emissiefactor is 0,1 kg/GJ hoger dan de standaard CO₂-emissiefactor voor aardgas die geldig was voor het jaar 2016.

6. Referenties

Kruijer M, CO₂-emissiefactor aardgas Nederlandse CO₂-emissierapportage 2017 en emissiehandel 2017, gebaseerd op data van nov-2015 tot nov-2016, LG 16.0146, Gasunie Engineering B.V, Groningen, december 2016 (vertrouwelijk)

EC, 2012, VERORDENING (EU) Nr. 601/2012 VAN DE COMMISSIE van 21 juni 2012 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad

IenM, 2012, Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 5 december 2012 nr. IenM/BSK-2012/239553, ter implementatie en uitvoering van het Europese systeem van handel in broeikasgasemissierechten (Regeling handel in emissierechten)

Kops A, 2016, *Uurwaarden SVG nov 2015 tot nov 2016.xls*, Zebra Gasnetwerk BV, december 2016 (vertrouwelijke data)

TNO, Vaststellingsmethodieken voor CO₂ emissiefactoren van aardgas in Nederland, rapport 2006-AR0079/B, 2006

Vreuls H.H.J., Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂-emissiefactoren, SenterNovem, 2006

Zijlema P.J., Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂-emissiefactoren versie januari 2016, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), 2016